

28/30

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Svarteberg sockens fornminnen n:r 7

Bohuslän.

Gravfält. Råd 223:1

Tunge h:d.

Svarteberg s:n.

Vässje.

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1927:2

Avskrift av rapport till Riksantikvarien.

Redogörelse för undersökningar av gravhögar på fru Eva Emanuelssons tomt i Vässje, Hällevadsholm, Svarteborgs socken, Bohuslän. Undersökningen utförd den 27, 28 och 30 maj 1927.

Fru Eva Samuelssons tomt, kallad Norrbo är belägen i sydöstra vinkeln mellan landsvägen mot Strömstad och gamla vägen mot Bullaren. På densamma kunde jag blott finna tre säkra gravhögar: en betecknad med n:r 1 på kartskissen belägen 2 m. norr om fru Emanuelssons stuga, en andra betecknad n:r 2, på vars östra parti stugan uppförts, den tredje belägen 5 m. norr om (betecknad n:r 3).

Hög 1 var till 2/3 utjämnad, enär en gammal stenhuggareväg dragits fram över dess östra hälft, även hög 2 var till större delen förstörd, då stugan uppförts på den, och den var för övrigt täckt med all den jord, som uppgrävts för husets grund. Hög 3 var hel och vacker, beväxt med ljung och smärre träd. Den är 8 m. i diam. och 0.8 m. hög. Undersökningen omfattade högarna 1 och 2.

Hög 1.

Undersökningen omfattade högens sydvästra parti till hela dess bredd och fem meter i längd.

Högen bestod av sand med inblandade större stenar. I högens sydöstra kant, d.v.s. i dess ursprungliga mitt låg en liten anhopning av kullerstenar, täckta av 0.9 m. jord. I sydöstra kanten av högen anträffades ett väl avgränsat lager av kol och brända ben, omkring 3 m. i längd och 2.5 m. brett, sträckande sig till mitten av det lilla röset.

Inom området för detta brandlager hittades nedanstående föremål (bokstäverna hänvisa till planen):

Vid a. nere i brandlagret 0.8 m. under högens yta, rostiga järnbitar,
en ocornerad krukskärva,

vid b. 0.50 m. under högens yta anträffades i brandlagret ytterligare
rostigt järn.

vid c. i brandlagret 0.8 m. under högens yta ett rostigt järnföremål,

vid d. i högens västra kant, nära ytan en krukskärva,
vid e. 40 cm. under ytan och 30 cm ovan brandlagret i myllan en kruk-
skärva,
vid f. rostigt järn i benlagret 80 cm. under högens yta,
vid g. 0.95 m. under högens krön i brandlagret ett bronsbleck,
vid h. bronsnål ovan på röset i benmörja, 0.90 m. under högens krön.

Jämte föremålen tillvaratogs ben och kol.

Då grävningen överskridit och blottat det område, inom vilket grävningen befann sig, ansåg jag det obehövt att genomsöka det kvarstående partiet av högen, enär med största sannolikhet där ingenting vore att finna.

H ö g 2.

Kl. 11 f.m. den 28/5 påbörjade jag undersökningen av den hög på vilken huset var uppfört. Den utanför huset belägna delen av högen var täckt av ett nära metertjockt lager från grundgrävningen uppkastad jord, vilken först måste undanskaffas, innan högen blev åtkomlig.

Högens ursprungliga yta, som varit ljungbeväxt, anträffades slutligen. Utmed husets södra vägg upptogs nu ett 3.2 m. brett och 5.9 långt schakt. Högen bestod här överst av ett 0.1 m. tjockt lager ljungtorv, därunder följde ett röse av stora stenar. Röset vilade på röd, fin sand. Under sanden anträffades inom det på planen utmärkta området ett kollager, som vilade på röd, ställvis hårdbränd sand. Närmast husväggen, på ett område 1.7 x 1.00 m. anträffades i brandlagret sparsamt med brända ben. Några som helst andra fynd gjordes ej. Av benskärvornas utbredning visade det sig att husgrunden avskurit och helt förstört högens centrum med möjliga fynd. Jag ansåg det därför onödigt att fortsätta undersökningen utan avslutade arbetet kl. 7.30 på kvällen den 30 maj.

Folket på platsen utfrågades om fynd gjorts vid grundgrävningen, men ingen kände till att något hittats. Fru Emanuelsson upplyste, att grundgrävaren meddelat, att han ingenting sett.

Förslag till åtgärder.

Då de båda högarna äro totalt förstörda och icke kunna återställas och då de dessutom i sitt befintliga skick blott vanpryda, tillåter jag mig föreslå, att fru Eva Samuelsson efter vederbörlig ansökan tillåtes borttaga dem helt och hållet.

Vördsamt

Göteborg den 28 juni 1927.

F. Alin

Från söder

D 3055 d 562

Från NV.

A. Sterne 1924.

D 3056 d 563

Jämnåldersgravfält vid Väsjö, Hällevadsholms station. Svarteborg 78.
 Nr 35. Högarna 6, 5 och 4.
 " 36. " 1 och 2. På den senare har man placerat vedbod,
 vinkhus och arkiv och samt på toppen en sinstia.

Bohuslän.

Gravfält.

Tunge h:d.

Svarteborgs s:n.

Vässje.

Vässje, Källevadsholm. Förstörda högar, n:r 102. Plåt n:r 1796.
D3057

Vässje, Källevadsholm. Den stora orubbade högen, n:r 103.
D3058 Plåt n:r 1797.

J. Alin foto 1927.

Bohuslän.

Gravfält.

Tunge h:d.

Svarteborg s:n.

Vässje.

Plat nr 1798
Vässje, Hällevadsholm.
Den övre förstörda högen (n:r 1), före utgrävningen.

Plat nr 1798.
Vässje, Hällevadsholm. **D 3059**
Den övre förstörda högen (n:r 1), efter utgrävningen.
J. Alin foto 1927.

Bohuslän.

Gravfält.

Tunge h:d.

Svarteberg s:n.

Vässje.

D 3060 Plåt n:r 1799.
Vässje, Hällevadsholm.
Den nedre högen (n:r 2), sedan röset blottats.

Plåt n:r 1800.
D 3061
Vässje, Hällevadsholm.
Den nedre högen (n:r 2), efter utgrävningen.
J. Alins foto 1927.